

Afdeling	: OCSW - Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn	B&W-voorstel: DJ-2218646
Naam opsteller voorstel	: Chantal Timmermans ch.timmermans@weert.nl,0495575293	Zaaknummer: 2217402
Portefeuillehouder	: M.B. (Michèle) Ferrière	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Uitvoering maatregelen Jeugdhulp met de middelen uit de stelpost Jeugd.

Voorstel

De stelpost Jeugd beschikbaar te stellen voor maatregelen jeugdhulp (2024 en 2025 € 311.500 per jaar en structureel vanaf 2026 € 274.000 per jaar).

Inleiding

Met de meicirculaire 2021 zijn extra jeugdhulpmiddelen aan gemeenten beschikbaar gesteld om de tekorten bij de uitvoering van de Jeugdwet op te vangen. De gemeenteraad van Weert heeft toen besloten een deel van deze middelen in een stelpost Jeugd op te nemen, zodat deze middelen beschikbaar zijn om de opdracht die de gemeente heeft om de jeugdhulp kwalitatief te verbeteren en het jeugdhulpstelsel betaalbaar te houden uit te voeren. Aan de hand van de Hervormingsagenda zouden dan de benodigde maatregelen kunnen worden uitgewerkt en worden bekostigd.

De Hervormingsagenda zou per 1 januari 2022 gereed zijn, maar het principeakkoord over de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 is uiteindelijk pas in mei 2023 bereikt en is definitief geworden met de ondertekening van het akkoord in juni 2023. In de tussentijd heeft de transformatie van de jeugdhulp niet stil gelegen, maar hebben we (lokale- en regionale) maatregelen voortgezet, nieuwe maatregelen in werking gezet en voorbereidingen getroffen voor nieuwe maatregelen. Dit is uitgevoerd met behulp van bestaande deels incidentele middelen.

In oktober 2023 wordt landelijk een implementatieplan van de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 opgeleverd en kunnen we lokaal en regionaal bezien welke nieuwe maatregelen geïmplementeerd moeten worden en voor welke maatregelen een intensivering nodig is. Om er nu voor te zorgen dat de reeds tijdelijk ingezette maatregelen (Praktijkondersteuner jeugd huisartsen, Expertteam Midden-Limburg en Verwijsindex risicojongeren) doorgang kunnen vinden en er financiële ruimte is voor de nieuwe maatregel de werkbegeleider 1 plan voor elk thuis, wordt uw gemeenteraad voorgesteld om de middelen uit de stelpost Jeugd beschikbaar te stellen.

Relatie tot de strategische visie

Het Regionaal Beleidsplan Sociaal Domein Midden-Limburg West 2024-2027 draagt bij aan de strategische waarde 'Iedereen doet mee'.

Het plan richt zich op het realiseren van een samenleving waar onze inwoners zich thuis voelen in hun omgeving en mee kunnen doen naar vermogen. De behoefte en het talent van de inwoner staan centraal. Dit betekent dat mensen iets voor elkaar betekenen, dat er respect is voor elkaars eigenheid en dat er ruimte is voor individuele keuzes. De inwoner kan erop vertrouwen dat de gemeente voorziet in passende ondersteuning als deze nodig is.

Effect

Het Regionaal Beleidsplan Sociaal Domein Midden-Limburg West 2024-2027 draagt bij aan de maatschappelijke effecten:

- 'Inwoners voelen zich positief gezond';
- 'Inwoners kijken naar elkaar om', en:
- 'Weert heeft een aantrekkelijk woon- en leefklimaat'.

We streven naar 'iedereen telt mee, doet mee en draagt bij naar eigen vermogen'. Het gedachtengoed van positieve gezondheid staat centraal in onze benadering van het sociaal domein. In een samenleving waarin iedereen mee telt en mee doet, is het fijn wonen en kijken mensen naar elkaar om.

Doel(en)

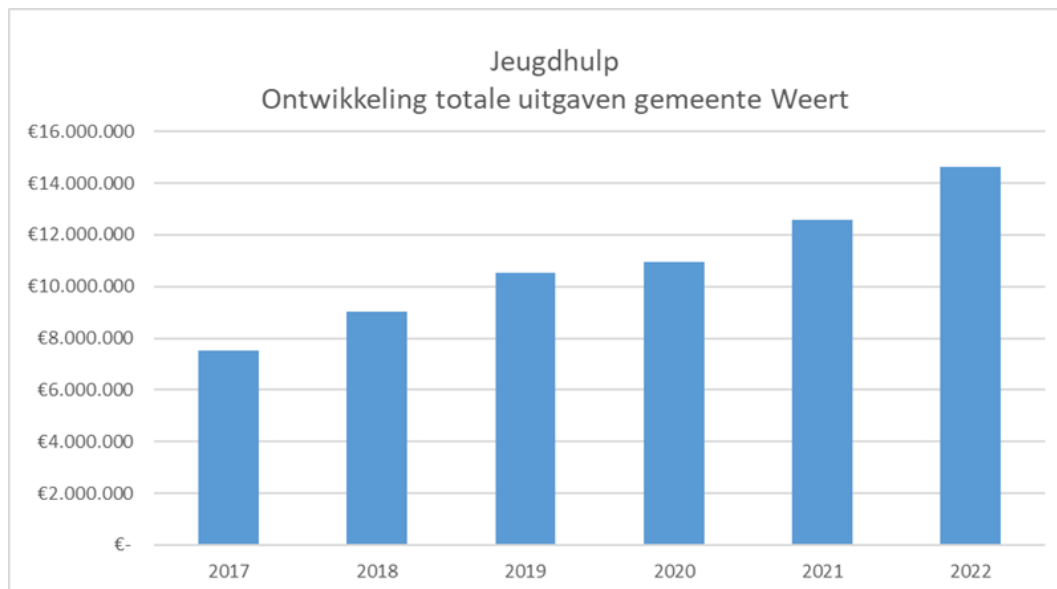
In het beleidsplan zijn de doelen opgenomen waaraan door de drie gemeenten gezamenlijk dan wel afzonderlijk wordt gewerkt:

1. Een sterke lokale sociale basis;
2. Meer jeugdigen groeien gezond en veilig op, krijgen gelijke kansen en ontwikkelen talenten;
3. Meer inwoners voelen zich mentaal en fysiek gezond en sterk;
4. Meer inwoners kunnen hun talenten benutten;
5. Meer inwoners blijven op een veilige en verantwoorde manier (langer) zelfstandig wonen.

Deze doelen sluiten aan bij de strategische visie en de effecten, doelen en resultaten zoals opgenomen in de Kadernota en de (concept-)begroting 2024.

Argumenten

De maatregelen zijn nodig om de stijgende kosten in de jeugdhulp beheersbaar te maken. De kosten voor de jeugdzorg lopen landelijk op. Ook het aantal jeugdigen dat een beroep doet op jeugdhulp neemt toe. In 2015 ontving 1 op de 10 jeugdigen jeugdhulp, nu is dat 1 op 7,5 jeugdigen. In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de uitgaven jeugdhulp in de gemeente Weert zichtbaar.

Ook is het stelsel inhoudelijk onhoudbaar o.a. door toename van complexiteit, oplopende wachtlijsten, personeelstekorten en onvoldoende juiste en tijdige hulp voor inwoners. Dit is landelijk, maar ook lokaal de trend.

Het beschikbaar stellen van de middelen uit de stelpost Jeugd is noodzakelijk om maatregelen jeugdhulp uit te kunnen voeren.

In de stelpost Jeugd is voor 2024 en 2025 € 311.500 per jaar en vervolgens vanaf 2026 structureel € 274.000 per jaar beschikbaar. Voor de uitvoering van de maatregelen Jeugd is deze investering nodig. De benodigde uitgaven zijn nog niet (meerjarig) precies inzichtelijk, maar (zeker meerjarig) zal de stelpost nodig zijn voor de uitvoering van de volgende maatregelen:

- a. Praktijkondersteuners huisartsen Jeugd;
- b. Expertteam Midden-Limburg;
- c. Verwijsindex Risicjongeren;
- d. Nieuwe maatregel: de werkbegeleider 1 plan voor elk thuis.

Alle maatregelen passen volledig in de koers van de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028.

De Hervormingsagenda gaat over de volgende beleidsmaatregelen:

1. Reikwijdte van de Jeugdhulp;
2. Verbinding aanpalende domeinen (onderwijs, volwassenen-ggz en bestaanszekerheid);
3. Stevige lokale teams en toegang;
4. Terugdringen residentiële jeugdhulp: zo thuis mogelijk;
5. Kwaliteitsverbetering en blijvend leren;
6. Verbeteren organisatie en inkoop van specialistische jeugdzorg;
7. Eenvoudigere uitvoering en inkoop, minder administratieve lasten en aanpak; negatieve effecten marktwerking;
8. Verbeteren inzicht functioneren van het jeugdstelsel met data en monitoring.

De maatregelen dragen voornamelijk bij aan het realiseren van stevige lokale teams en toegang en de verbinding met aanpalende domeinen (Praktijkondersteuner Jeugd, Verwijsindex en de werkbegeleider 1 plan voor elk thuis) en het terugdringen van de residentiële jeugdhulp en de kwaliteitsverbetering en het blijvend leren (Expertteam Midden-Limburg).

Toelichting op de maatregelen.

a. Praktijkondersteuners huisartsen Jeugd

De effectiviteit van de Praktijkondersteuners huisartsen jeugd bleek uit de pilotfase in Leudal, Nederweert en Weert (afgerond eind 2022) en is ook landelijk aangetoond. In de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 is hierover opgenomen: *Huisartsen zijn een belangrijk toegangskanaal voor jeugdhulp. Het is van belang dat de samenwerking tussen de huisarts, de jeugdgezondheidszorg en een lokaal team sterk is, zodat zij elkaar eenvoudig kunnen vinden en een goede analyse mogelijk is of ondersteuning of hulp nodig is en in welke vorm deze passend is. Hiervoor zijn vaste contactpersonen voor de huisarts binnen het lokale team onmisbaar. Veel gemeenten en huisartsenpraktijken hebben er inmiddels gezamenlijk voor gekozen om een jeugdconsulent of ondersteuner jeugd in te zetten in de huisartsenpraktijk, zodat deze direct lichte hulp kan bieden en een apart traject in veel gevallen niet meer nodig is. Uit veel pilots blijkt dat jeugdigen en volwassenen tevreden zijn over de geboden hulp en dat dit besparingen oplevert.*

Omdat de Praktijkondersteuner huisartsen Jeugd leidt tot een verbetering van de hulpverlening aan jeugdigen en hun gezin en besparingen oplevert is deze maatregel nodig. In de gemeente Weert zijn op dit moment 13 huisartsenpraktijken. In de pilotfase is de POH-Jeugd in twee huisartsenpraktijken geïmplementeerd. Voor 2023 staat implementatie in twee nieuwe huisartsenpraktijken gepland en in 2024 in drie nieuwe praktijken. Jaarlijks wordt bekeken of en zo ja, hoeveel uitbreiding van de Praktijkondersteuners Jeugd in de gemeente Weert gerealiseerd kan worden.

b. Expertteam Midden-Limburg

Sinds 2018 zijn gemeenten verplicht om een expertteam in te richten. Het Expertteam Midden-Limburg bestaat uit experts (gedragswetenschappers) van de

grootste aanbieders in onze regio en de belangrijkste toegangen met als doel de meest complexe problematieken op te pakken en te adviseren over een oplossing op maat. Complex betekent hierin in ieder geval 'vastgelopen' in het vinden of samenstellen van deze best passende oplossing. Het gaat om casussen waarin normaliter al uitgebreid overleg heeft plaatsgevonden tussen aanbieders, maar de oplossing om wat voor reden dan ook niet wordt gevonden of het proces hier naartoe stagneert. Het uitgangspunt is dat inhoudelijke verbeteringen leiden tot financiële besparingen. Sneller een oplossing op maat vinden en realiseren, ook als deze oplossing in eerste instantie duurder lijkt, zou niet alleen inhoudelijk aan kwaliteit moeten winnen, maar ook financieel gunstig moeten uitpakken.

c. Verwijsindex Risicjongeren

De Verwijsindex risicjongeren is een digitaal systeem dat risicomeldingen over jongeren tot 23 jaar bij elkaar brengt (bijvoorbeeld bij zorgwekkend verhuisgedrag). Gemeenten hebben vanaf 2015 de wettelijke plicht het gebruik van de verwijsindex te stimuleren, nieuwe partijen aan te sluiten en toe te zien op goed gebruik van de verwijsindex. In september 2022 is bekend geworden dat er wetswijzigingstraject komt om de verwijsindex als verplichting uit de Jeugdwet te schrappen. Echter, er is nog geen tijdspad bekend over de wetswijziging (verwachting is dat het traject 2 jaar duurt) en totdat de wet is gewijzigd blijft de verplichting van kracht. Als de verwijsindex uit de Jeugdwet is geschrapt, moeten gemeenten evengoed invulling geven aan het doel van de verwijsindex: zorgen dat professionals vroegtijdig met elkaar in contact komen om tijdig passende hulp te bieden.

d. Nieuwe maatregel: de werkbegeleider 1 plan voor elk thuis

We willen voor de gemeente Weert vanaf 2024 een werkbegeleider inzetten. Deze werkbegeleider heeft als opdracht om 1 Plan voor elk thuis en de meetlat armoede te implementeren, alle medewerkers van de teams WIZ te coachen op de inzet van beide methodieken en beide methodieken structureel onder de aandacht te houden. Het betreffen methodieken die aansluiten bij het gedachtengoed dat onze gemeente vast heeft liggen in het Regionaal Beleidsplan sociaal domein en het Beleidsplan armoede. Door te werken volgens beide methodieken wordt er integraal aangesloten bij de mogelijkheden en de behoeften van kwetsbare gezinnen en gezinnen in armoede.

Kanttekeningen en risico's

Landelijke ontwikkelingen

Het landelijk implementatieplan van de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 is bij het opstellen van dit voorstel nog niet beschikbaar. De concrete uitwerking van de overige (nieuwe) maatregelen en de benodigde middelen moet nog plaats vinden. Ook is voor de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 nieuwe wetgeving nodig (verplichting tot landelijke/regionale inkoop, hanteren van reële tarieven, vastleggen van de reikwijdte van de jeugdhulp).

Regionale samenwerking

De uit te voeren maatregelen zullen deels lokaal (versterken van de sociale basis) en deels regionaal (bijv. inkoop) plaatsvinden. De regionale maatregelen moeten ingezet worden met de betreffende samenwerkende regio (Midden-Limburg West, Midden-Limburg of Midden- en Noord- Limburg). Dit kan betekenen dat in de voorbereiding meer tijd gaat zitten.

Kostenbeheersing

Het daadwerkelijk effect van de maatregelen op de uitgaven aan jeugdhulp is moeilijk te voorspellen en te monitoren, omdat het gaat om effecten op lange termijn en er diverse factoren van invloed zijn op de uitgaven jeugdhulp. Op basis van landelijke onderzoeken en adviezen die ten grondslag liggen aan de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028, kan er vanuit worden gegaan dat de voorgestelde maatregelen kosten beheersend werken. Waar nodig zullen evaluaties en effectmetingen plaatsvinden op niveau van de individuele maatregel. Middels de periodieke rapportages Jeugdhulp en de reguliere planning &

Nummer raadsvoorstel: DJ-2218646

Advies raadscommissie

Dit wordt gevuld door de griffie na de behandeling in de raadscommissie.

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 10 oktober 2023.

besluit:

De stelpost Jeugd beschikbaar te stellen voor de uitvoering van maatregelen jeugdhulp (2024 en 2025 € 311.500 per jaar en structureel vanaf 2026 € 274.000 per jaar).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 november 2023.

De griffier,	De voorzitter,
mr. M.H.R.M. Wolfs-Corten	mr. R.J.H. Vlecken